

# Spis treści

|                           |   |
|---------------------------|---|
| <b>Wprowadzenie</b> ..... | 7 |
|---------------------------|---|

## **Rozdział 1**

|                                                                          |    |
|--------------------------------------------------------------------------|----|
| <b>Wprowadzenie do analizy ekonomicznej</b> .....                        | 9  |
| 1.1. Pojęcie i funkcje analizy ekonomicznej .....                        | 9  |
| 1.2. Materiały źródłowe do analizy ekonomicznej .....                    | 12 |
| 1.2.1. Materiały wewnętrzne – uwagi ogólne .....                         | 12 |
| 1.2.2. Sprawozdawczość finansowa i zasady jej sporządzania .....         | 14 |
| 1.2.3. Harmonizacja sprawozdań finansowych w skali międzynarodowej ..... | 17 |
| 1.2.4. Materiały zewnętrzne .....                                        | 18 |
| 1.3. Rodzaje analiz ekonomicznych .....                                  | 19 |
| Pytania sprawdzające .....                                               | 28 |
| Testy prawda/fałsz .....                                                 | 29 |

## **Rozdział 2**

### **Charakterystyka i klasyfikacja metod i technik stosowanych**

|                                                                                         |    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------|----|
| <b>w analizie ekonomicznej</b> .....                                                    | 31 |
| 2.1. Istota metod badawczych i ich wstępna klasyfikacja .....                           | 31 |
| 2.1.1. Metody i techniki badawcze .....                                                 | 31 |
| 2.1.2. Metody ogólne: indukcja, dedukcja i redukcja .....                               | 32 |
| 2.1.3. Metody analizy jakościowej i ilościowej .....                                    | 34 |
| 2.2. Metody analizy porównawczej .....                                                  | 36 |
| 2.3. Metody badania zależności zjawisk – analiza przyczynowa .....                      | 41 |
| 2.3.1. Istota metody analizy przyczynowej .....                                         | 41 |
| 2.3.2. Metoda proporcjonalnego podziału odchylenia globalnego .....                     | 43 |
| 2.3.2.1. Model dwuczynnikowy .....                                                      | 43 |
| 2.3.2.2. Przykład liczbowy modelu dwuczynnikowego .....                                 | 49 |
| 2.3.2.3. Przypadki nietypowe .....                                                      | 52 |
| 2.3.2.4. Modele trójczynnikowe i wieloczynnikowe .....                                  | 56 |
| 2.4. Typowa procedura badań analitycznych<br>i uniwersalne zasady pracy analityka ..... | 63 |
| 2.5. Formy prezentacji wyników analizy ekonomicznej .....                               | 67 |

|                            |    |
|----------------------------|----|
| Pytania sprawdzające ..... | 70 |
| Testy prawda/fałsz.....    | 72 |
| Zadania .....              | 73 |

## Rozdział 3

|                                                                                                                |           |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>Analiza produkcji i przychodów .....</b>                                                                    | <b>79</b> |
| 3.1. Statyczne i dynamiczne mierniki produktów, produkcji<br>i przychodów ze sprzedaży .....                   | 79        |
| 3.1.1. Mierniki naturalne i umowne produktów.....                                                              | 79        |
| 3.1.2. Mierniki wartościowe produktów .....                                                                    | 82        |
| 3.1.3. Metody badań porównawczych produkcji wytworzonej<br>i produkcji sprzedanej.....                         | 85        |
| 3.1.4. Metody analizy zmian wielkości przychodów<br>ze sprzedaży produktów w krótkich i długich okresach ..... | 86        |
| 3.2. Metody analizy struktury przychodów.....                                                                  | 91        |
| 3.3. Metody analizy czynników wzrostu przychodów .....                                                         | 95        |
| 3.3.1. Model dwuczynnikowy – przypadek produktów jednorodnych<br>i przypadek produktów różnorodnych.....       | 95        |
| 3.3.2. Model trójczynnikowy obejmujący: cenę, liczbę produktów<br>i ich strukturę asortymentową .....          | 98        |
| 3.4. Metody analizy prospektywnej przychodów ze sprzedaży .....                                                | 110       |
| 3.5. Analiza produkcji globalnej i wartości dodanej.....                                                       | 112       |
| 3.5.1. Pojęcia produkcja globalna i wartość dodana .....                                                       | 112       |
| 3.5.2. Metody analizy wartości dodanej.....                                                                    | 113       |
| Pytania sprawdzające .....                                                                                     | 117       |
| Testy prawda/fałsz.....                                                                                        | 118       |
| Zadania .....                                                                                                  | 119       |

## Rozdział 4

|                                                                                                                 |            |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>Podstawy analizy kosztów w przedsiębiorstwie .....</b>                                                       | <b>123</b> |
| 4.1. Pojęcie kosztów i pojęcia bliskoznaczne – nakłady i wydatki .....                                          | 123        |
| 4.2. Cele, zakres przedmiotowy i zadania analizy kosztów.....                                                   | 125        |
| 4.3. Podstawowe klasyfikacje i rodzaje kosztów – uwagi wprowadzające<br>do metod badania struktury kosztów..... | 127        |
| 4.4. Metody analizy kosztów w układzie rodzajowym.....                                                          | 129        |
| 4.5. Kalkulacyjny układ kosztów własnych i metody obliczania kosztu<br>jednostkowego produktu .....             | 131        |



|                                                                                                                         |     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 4.6. Metody analizy porównawczej kosztu jednostkowego produktu między różnymi przedsiębiorstwami (zakładami).....       | 142 |
| 4.7. Metody kwantyfikacji czynników determinujących odchylenia kosztów rzeczywistych od kosztów bazowych.....           | 144 |
| 4.8. Metody badania zależności między kosztami: całkowitymi, stałymi i zmiennymi oraz krańcowymi a skalą produkcji..... | 148 |
| Pytania sprawdzające .....                                                                                              | 152 |
| Testy prawda/fałsz.....                                                                                                 | 153 |
| Zadania .....                                                                                                           | 154 |

## Rozdział 5

|                                                                                                   |            |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>Metody analizy zysku/straty w przedsiębiorstwie .....</b>                                      | <b>157</b> |
| 5.1. Zysk jako cel działalności przedsiębiorstwa w teorii mikroekonomii i teorii zarządzania..... | 157        |
| 5.2. Rachunek zysków i strat.....                                                                 | 158        |
| 5.2.1. Struktura oraz warianty rachunku zysków i strat.....                                       | 158        |
| 5.2.2. Wstępna analiza zysku (straty) na podstawie rachunku zysków i strat.....                   | 167        |
| 5.2.3. Czynniki kształtujące wynik finansowy (zysk netto/strata netto) .....                      | 173        |
| 5.3. Problem pomiaru zysku ekonomicznego .....                                                    | 182        |
| Pytania sprawdzające .....                                                                        | 189        |
| Testy prawda/fałsz.....                                                                           | 190        |
| Zadania .....                                                                                     | 191        |

## Rozdział 6

|                                                                                                   |            |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>Analiza środków trwałych.....</b>                                                              | <b>195</b> |
| 6.1. Pojęcie i klasyfikacja środków trwałych .....                                                | 195        |
| 6.2. Cele i zadania analizy środków trwałych .....                                                | 197        |
| 6.3. Metody analizy wielkości i struktury aktywów trwałych.....                                   | 198        |
| 6.4. Metody obliczania i analizy deprecjacji, umorzenia i amortyzacji środków trwałych.....       | 201        |
| 6.4.1. Pojęcia: deprecjacji, umorzenia i okresu użytkowania środków oraz stawki amortyzacji ..... | 201        |
| 6.4.2. Funkcje amortyzacji .....                                                                  | 202        |
| 6.4.3. Problem wyboru sposobu restytucji środka trwałego .....                                    | 204        |
| 6.4.4. Metody obliczania odpisów amortyzacyjnych .....                                            | 208        |
| 6.4.5. Metody analizy wskaźnikowej umorzenia i odnowienia środków trwałych.....                   | 212        |

|                                                                     |     |
|---------------------------------------------------------------------|-----|
| 6.5. Metody oceny wyposażenia przedsiębiorstwa w środki trwałe..... | 218 |
| 6.6. Metody oceny efektywności środków trwałych .....               | 220 |
| Pytania sprawdzające .....                                          | 225 |
| Testy prawda/fałsz.....                                             | 226 |
| Zadania .....                                                       | 228 |

## **Rozdział 7**

|                                                             |            |
|-------------------------------------------------------------|------------|
| <b>Analiza gospodarowania kapitałem ludzkim .....</b>       | <b>231</b> |
| 7.1. Wprowadzenie.....                                      | 231        |
| 7.2. Podstawy teorii kapitału ludzkiego .....               | 232        |
| 7.3. Mierniki wielkości i struktury zasobów ludzkich .....  | 234        |
| 7.3.1. Analiza statyczna.....                               | 234        |
| 7.3.2. Analiza dynamiczna i ruch pracowników.....           | 239        |
| 7.4. Analiza czasu pracy i stopnia jego wykorzystania.....  | 241        |
| 7.5. Mierniki wydajności pracy i czynniki jej wzrostu ..... | 244        |
| 7.6. Analiza kosztów pracy.....                             | 253        |
| Pytania sprawdzające .....                                  | 256        |
| Testy prawda/fałsz.....                                     | 257        |
| Zadania .....                                               | 257        |

## **Rozdział 8**

|                                                                                                                                          |            |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>Ogólna ocena działalności przedsiębiorstwa.....</b>                                                                                   | <b>261</b> |
| 8.1. Cele działalności przedsiębiorstwa .....                                                                                            | 261        |
| 8.2. Analiza podstawowych wielkości i relacji ekonomicznych .....                                                                        | 266        |
| 8.2.1. Analiza porównawcza na podstawie wzorcowych<br>układów nierówności wskaźników ekonomicznych.....                                  | 266        |
| 8.2.2. Analiza wzorcowego układu nierówności wskaźników dynamiki:<br>rentowności sprzedaży, rentowności majątku i rentowności pracy..... | 270        |
| Pytania sprawdzające .....                                                                                                               | 272        |
| Testy prawda/fałsz.....                                                                                                                  | 273        |
| Zadania .....                                                                                                                            | 273        |
| <b>Rozwiązania trudniejszych zadań .....</b>                                                                                             | <b>277</b> |
| <b>Bibliografia.....</b>                                                                                                                 | <b>279</b> |